Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
2024-2029

ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΥ ΕΓΚΡΙΘΗΚΑΝ

P10_TA(2025)0130

Εκθέσεις της Επιτροπής, του 2023 και του 2024, για το Μαυροβούνιο

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 18ης Ιουνίου 2025 σχετικά με τις εκθέσεις της Επιτροπής, του 2023 και του 2024, για το Μαυροβούνιο (2025/2020(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

– έχοντας υπόψη τη συμφωνία σταθεροποίησης και σύνδεσης μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους αφενός, και του Μαυροβουνίου αφετέρου, που τέθηκε σε ισχύ την 1η Μαΐου 2010[1],

– έχοντας υπόψη ότι το Μαυροβούνιο υπέβαλε αίτηση προσχώρησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση στις 15 Δεκεμβρίου 2008,

– έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής, της 9ης Νοεμβρίου 2010, σχετικά με την αίτηση προσχώρησης του Μαυροβουνίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση (COM(2010)0670), την απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, της 16ης-17ης Δεκεμβρίου 2010, για τη χορήγηση στο Μαυροβούνιο καθεστώτος υποψήφιας χώρας και την απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 2012, για την έναρξη διαπραγματεύσεων προσχώρησης με το Μαυροβούνιο,

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1529 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Σεπτεμβρίου 2021, για τη θέσπιση του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ III)[2],

– έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1449 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για τη

---

1 ΕΕ L 108 της 29.4.2010, σ. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2010/224/oj.

2 ΕΕ L 330 της 20.9.2021, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.

θέσπιση της διευκόλυνσης μεταρρυθμίσεων και ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια[1],

– έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα της Προεδρίας σε συνέχεια του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Θεσσαλονίκης της 19ης και 20ής Ιουνίου 2003,

– έχοντας υπόψη τη Δήλωση της Σόφιας που προέκυψε από τη σύνοδο κορυφής ΕΕ-Δυτικών Βαλκανίων της 17ης Μαΐου 2018, και το συνημμένο σε αυτήν θεματολόγιο προτεραιοτήτων της Σόφιας,

– έχοντας υπόψη τις δηλώσεις των συνόδων κορυφής ΕΕ-Δυτικών Βαλκανίων της 13ης Δεκεμβρίου 2023 και της 18ης Δεκεμβρίου 2024, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν αμφότερες στις Βρυξέλλες,

– έχοντας υπόψη τη διαδικασία του Βερολίνου που δρομολογήθηκε στις 28 Αυγούστου 2014,

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 6ης Οκτωβρίου 2020, με τίτλο «Ένα οικονομικό και επενδυτικό σχέδιο για τα Δυτικά Βαλκάνια» (COM(2020)0641),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 8ης Νοεμβρίου 2023, με τίτλο «Ανακοίνωση του 2023 σχετικά με την πολιτική διεύρυνσης της ΕΕ» (COM(2023)0690), συνοδευόμενη από το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής με τίτλο «Έκθεση του 2023 για το Μαυροβούνιο» (SWD(2023)0694),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 8ης Νοεμβρίου 2023, με τίτλο «Νέο σχέδιο ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια» (COM(2023)0691),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 20ής Μαρτίου 2024, σχετικά με τις μεταρρυθμίσεις και τις επανεξετάσεις των πολιτικών πριν από τη διεύρυνση (COM(2024)0146),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 24ης Ιουλίου 2024, με τίτλο «Έκθεση του 2024 για το κράτος δικαίου» (COM(2024)0800), η οποία συνοδεύεται από το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής με τίτλο «Έκθεση του 2024 για το κράτος δικαίου – Η κατάσταση του κράτους δικαίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση: κεφάλαιο για την κατάσταση του κράτους δικαίου στο Μαυροβούνιο» (SWD(2024)0829),

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 30ής Οκτωβρίου 2024, με τίτλο «Ανακοίνωση του 2024 σχετικά με την πολιτική διεύρυνσης της ΕΕ» (COM(2024)0690), συνοδευόμενη από το

---

[1] ΕΕ L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής με τίτλο «Έκθεση του 2024 για το Μαυροβούνιο» (SWD(2024)0694),

– έχοντας υπόψη την επισκόπηση και τις αξιολογήσεις της Επιτροπής ανά χώρα, της 31ης Μαΐου 2023 και της 13ης Ιουνίου 2024, σχετικά με το πρόγραμμα οικονομικών μεταρρυθμίσεων του Μαυροβουνίου, καθώς και τα κοινά συμπεράσματα του οικονομικού και δημοσιονομικού διαλόγου μεταξύ ΕΕ και Δυτικών Βαλκανίων και Τουρκίας, που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο στις 16 Μαΐου 2023, καθώς και τα κοινά συμπεράσματα του οικονομικού και δημοσιονομικού διαλόγου μεταξύ της ΕΕ και των εταίρων από τα Δυτικά Βαλκάνια, την Τουρκία, τη Γεωργία, τη Δημοκρατία της Μολδαβίας και την Ουκρανία, που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο στις 14 Μαΐου 2024,

– έχοντας υπόψη τις Διασκέψεις Προσχώρησης ΕΕ-Μαυροβουνίου της 22ας Ιουνίου 2021, της 13ης Δεκεμβρίου 2021, της 29ης Ιανουαρίου 2024, της 26ης Ιουνίου 2024 και της 16ης Δεκεμβρίου 2024,

– έχοντας υπόψη την 11η συνεδρίαση του Συμβουλίου Σταθεροποίησης και Σύνδεσης ΕΕ-Μαυροβουνίου που πραγματοποιήθηκε στις 14 Ιουλίου 2022,

– έχοντας υπόψη τη δήλωση και τις συστάσεις που εγκρίθηκαν στην 22η σύνοδο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Σταθεροποίησης και Σύνδεσης ΕΕ-Μαυροβουνίου, που πραγματοποιήθηκε την 31η Οκτωβρίου και την 1η Νοεμβρίου 2024,

– έχοντας υπόψη την προσχώρηση του Μαυροβουνίου στο ΝΑΤΟ στις 5 Ιουνίου 2017,

– έχοντας υπόψη την ειδική έκθεση 01/2022 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, της 10ης Ιανουαρίου 2022, με τίτλο «Στήριξη της ΕΕ για το κράτος δικαίου στα Δυτικά Βαλκάνια: παρά τις προσπάθειες εξακολουθούν να υπάρχουν θεμελιώδη προβλήματα»,

– έχοντας υπόψη τη σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας (Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης), η οποία κυρώθηκε από το Μαυροβούνιο το 2013, και τις συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την ισότητα των φύλων και την καταπολέμηση της έμφυλης βίας,

– έχοντας υπόψη την έκθεση για τον Παγκόσμιο Δείκτη Ελευθερίας του Τύπου, η οποία δημοσιεύεται ετησίως από τους Δημοσιογράφους Χωρίς Σύνορα,

– έχοντας υπόψη τα στοιχεία της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες (UNHCR) σχετικά με την κατάσταση των προσφύγων στην Ουκρανία από τον Απρίλιο του 2025,

– έχοντας υπόψη τη σύστασή του, της 23ης Νοεμβρίου 2022, προς το Συμβούλιο, την Επιτροπή και τον Αντιπρόεδρο της Επιτροπής / Ύπατο Εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας σχετικά με τη νέα στρατηγική της ΕΕ για τη διεύρυνση[1],

– έχοντας υπόψη τα προηγούμενα ψηφίσματά του σχετικά με το Μαυροβούνιο,

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 29ης Φεβρουαρίου 2024 σχετικά με την εμβάθυνση της ολοκλήρωσης της ΕΕ ενόψει της μελλοντικής διεύρυνσης[2],

– έχοντας υπόψη το άρθρο 55 του Κανονισμού του,

– έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων (A10-0093/2025),

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι η διεύρυνση αποτελεί βασικό εργαλείο εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ και στρατηγική γεωπολιτική επένδυση στην ειρήνη, τη σταθερότητα, την ασφάλεια και την ευημερία·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι η νέα δυναμική της διεύρυνσης, η οποία πυροδοτήθηκε από τη μεταβαλλόμενη γεωπολιτική κατάσταση και τις αιτήσεις προσχώρησης στην ΕΕ από διάφορες χώρες της ανατολικής εταιρικής σχέσης, ώθησε την ΕΕ να επιταχύνει τις προσπάθειές της για την εκπλήρωση των από μακρού αναμενόμενων δεσμεύσεών της έναντι των Δυτικών Βαλκανίων· λαμβάνοντας υπόψη ότι το μέλλον των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων είναι στην ΕΕ·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι κάθε χώρα κρίνεται με βάση τις επιδόσεις της όσον αφορά την εκπλήρωση των κριτηρίων της Κοπεγχάγης, συμπεριλαμβανομένου του πλήρους σεβασμού της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, της χρηστής διακυβέρνησης, των θεμελιωδών αξιών της ΕΕ και της ευθυγράμμισης με την εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφάλειας της ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι η εφαρμογή των αναγκαίων μεταρρυθμίσεων στην ομάδα κεφαλαίων «Θεμελιώδεις αρχές» θα καθορίσει το χρονοδιάγραμμα και την πρόοδο της διαδικασίας προσχώρησης·

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Μαυροβούνιο έχει σημειώσει περαιτέρω πρόοδο στη διαδικασία προσχώρησης, καθώς και τα 33 κεφάλαια του κεκτημένου της ΕΕ παραμένουν ανοικτά ενώ έξι έχουν κλείσει προσωρινά, και έχει λάβει σημαντική δημόσια στήριξη γι’ αυτό·

---

1 ΕΕ C 167 της 11.5.2023, σ. 105.
2 ΕΕ C, C/2024/6746, 26.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6746/oj.

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ είναι ο μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος, επενδυτής και πάροχος χρηματοδοτικής βοήθειας του Μαυροβουνίου·

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Μαυροβούνιο είναι εκτεθειμένο σε κακόβουλες ξένες επιρροές, εκστρατείες παραπληροφόρησης και άλλες μορφές επιρροής, όπως ενδεικτικά οι παρεμβάσεις στις εκλογικές διαδικασίες, οι στρατηγικές υβριδικού πολέμου και οι μη ευνοϊκές επενδύσεις από παράγοντες εκτός ΕΕ, ιδίως από τη Ρωσία και την Κίνα, οι οποίες προσπαθούν να επηρεάσουν την πολιτική, οικονομική και στρατηγική πορεία του Μαυροβουνίου και υπονομεύουν τις δημοκρατικές διαδικασίες και την ακεραιότητα των μέσων ενημέρωσης, θέτοντας σε κίνδυνο τις προοπτικές της χώρας για προσχώρηση στην ΕΕ·

Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, στις 8 Ιουνίου 2024, πραγματοποιήθηκε στο Βελιγράδι πανσερβική συνέλευση με τη συμμετοχή προεξεχόντων βουλευτών με το σύνθημα «Ένας λαός, μία συνέλευση»·

Δέσμευση για προσχώρηση στην ΕΕ

1. αναγνωρίζει τη σταθερή προσήλωση του Μαυροβουνίου στην προσχώρηση στην ΕΕ και επαναβεβαιώνει την πλήρη υποστήριξή του για τη μελλοντική προσχώρηση της χώρας στην ΕΕ· χαιρετίζει την ηγετική περιφερειακή θέση του Μαυροβουνίου στη διαδικασία προσχώρησης στην ΕΕ, καθώς και τη συντριπτική στήριξη των πολιτών του Μαυροβουνίου και της πλειονότητας των πολιτικών παραγόντων για την προσχώρηση στην ΕΕ το 2028·

2. εκφράζει την ικανοποίησή του για τη θετική πρόοδο του Μαυροβουνίου όσον αφορά την εφαρμογή μεταρρυθμίσεων και μέτρων που σχετίζονται με την ΕΕ, με βάση ένα φιλόδοξο χρονοδιάγραμμα, και ζητεί να καταβληθούν συλλογικές προσπάθειες των πολιτικών παραγόντων, της κοινωνίας των πολιτών και των πολιτών· συγχαίρει το Μαυροβούνιο για την εκπλήρωση των ενδιάμεσων κριτηρίων αξιολόγησης για τα κεφάλαια 23 και 24, τα οποία εξακολουθούν να καθορίζουν τον συνολικό ρυθμό των διαπραγματεύσεων, και για τη λήψη θετικής ενδιάμεσης έκθεσης αξιολόγησης των δεικτών αναφοράς· εκφράζει την ικανοποίησή του για το κλείσιμο τριών ακόμη διαπραγματευτικών κεφαλαίων, με αποτέλεσμα να ανέρχονται συνολικά σε έξι·

3. ενθαρρύνει όλους τους πολιτικούς παράγοντες να παραμείνουν προσηλωμένοι στην προσχώρηση στην ΕΕ και στις απαιτούμενες μεταρρυθμίσεις· τονίζει την ανάγκη για πολιτική σταθερότητα, αποφασιστικότητα και εποικοδομητικές προσπάθειες για την επίτευξη συναίνεσης σε όλες τις κομματικές γραμμές, προκειμένου να σημειωθεί γρήγορα και πιο αποτελεσματικά πρόοδος προς το κλείσιμο πρόσθετων κεφαλαίων το 2025, ώστε να επιτευχθεί το φιλόδοξο χρονοδιάγραμμα της χώρας· τονίζει ότι οι μεταρρυθμίσεις

που εγκρίνονται πρέπει να εφαρμόζονται αποτελεσματικά και με συνέπεια, ώστε να διασφαλίζεται πραγματική πρόοδος και πλήρης ευθυγράμμιση με την ενωσιακή νομοθεσία· ζητεί την ενίσχυση της λειτουργίας και της συνεργασίας μεταξύ των κρατικών θεσμικών οργάνων για την επίτευξη πολιτικής σταθερότητας και τη συνέχιση της ουσιαστικής προόδου του Μαυροβουνίου όσον αφορά την εφαρμογή βασικών μεταρρυθμίσεων που σχετίζονται με την ΕΕ, ιδίως εκλογικές και δικαστικές μεταρρυθμίσεις, και τον αγώνα κατά του οργανωμένου εγκλήματος και της διαφθοράς·

4. υπογραμμίζει ότι η αξιοπιστία της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής για τη διεύρυνση στο σύνολό της, θα κλονιζόταν εάν η απτή πρόοδος που επιτυγχάνεται από ορισμένες χώρες των Δυτικών Βαλκανίων δεν μεταφράζεται σε σαφή πρόοδο ως προς την πορεία προσχώρησης στην ΕΕ·

5. χαιρετίζει τη σταθερή πλήρη ευθυγράμμιση του Μαυροβουνίου με την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των περιοριστικών μέτρων της ΕΕ, μεταξύ άλλων εκείνων που σχετίζονται με τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και εκείνων σχετικά με τις κυβερνοεπιθέσεις, καθώς και τη στήριξή του στη διεθνή τάξη που βασίζεται σε κανόνες στο επίπεδο των Ηνωμένων Εθνών· ενθαρρύνει το Μαυροβούνιο να ενισχύσει την επιβολή των περιοριστικών μέτρων και να αποφύγει την παράκαμψή τους, και να κατασχέσει τα περιουσιακά στοιχεία όσων υπόκεινται σε κυρώσεις· καλεί όλους τους κυβερνητικούς εκπροσώπους να σεβαστούν και να προωθήσουν την ευθυγράμμιση με την ΚΕΠΠΑ και τις αξίες της ΕΕ, και να απόσχουν από κάθε δραστηριότητα που ενδέχεται να υπονομεύσει τη στρατηγική πορεία του Μαυροβουνίου προς την ένταξη στην ΕΕ και την κυριαρχία του· εκφράζει, στο πλαίσιο αυτό, την έντονη ανησυχία του για τις δηλώσεις υψηλόβαθμων δημόσιων αξιωματούχων προς υποστήριξη του προέδρου της οντότητας της Σερβικής Δημοκρατίας Milorad Dodik, ο οποίος υπονομεύει την κυριαρχία και την εδαφική ακεραιότητα της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης· αποδοκιμάζει τη συμμετοχή προεξεχόντων βουλευτών από το Μαυροβούνιο στην πανσερβική συνέλευση που έλαβε χώρα στο Βελιγράδι, καθώς και την υποστήριξή τους στη δήλωση που εγκρίθηκε από την εν λόγω συνέλευση η οποία υπονομεύει την κυριαρχία του Μαυροβουνίου, της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης και του Κοσόβου·

6. υπογραμμίζει τη στρατηγική σημασία της συμμετοχής του Μαυροβουνίου στο ΝΑΤΟ και χαιρετίζει την ενεργό συμμετοχή του σε αποστολές και επιχειρήσεις της κοινής πολιτικής ασφάλειας και άμυνας της ΕΕ, όπως η επιχείρηση Atalanta της ναυτικής δύναμης της ΕΕ, σε αποστολές του ΝΑΤΟ και σε άλλες διεθνείς και πολυμερείς αποστολές· χαιρετίζει την απόφαση του Συμβουλίου Άμυνας και Ασφάλειας του Μαυροβουνίου να εγκρίνει τη συμμετοχή των ενόπλων δυνάμεών του στην αποστολή για τη στρατιωτική συνδρομή της ΕΕ με σκοπό τη στήριξη της Ουκρανίας και στη

Συνδρομή Ασφαλείας και Εκπαίδευση του ΝΑΤΟ για την Ουκρανία και καλεί το Κοινοβούλιο του Μαυροβουνίου να εγκρίνει τις αποφάσεις αυτές, ενισχύοντας έτσι τη δέσμευση της χώρας για συλλογική ασφάλεια·

7. συγχαίρει το Μαυροβούνιο για την ανθρωπιστική και υλική στήριξη που παρείχε στην Ουκρανία και για την παράταση του μηχανισμού προσωρινής προστασίας που παρέχει στα άτομα που εγκαταλείπουν την Ουκρανία το δικαίωμα να παραμείνουν στο Μαυροβούνιο για ένα έτος· υπενθυμίζει ότι το Μαυροβούνιο είναι μία από τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων που φιλοξενούν τον μεγαλύτερο αριθμό Ουκρανών προσφύγων και, σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία της UNHCR, στις 31 Ιανουαρίου 2025, περισσότεροι από 18 800 πρόσφυγες από την Ουκρανία ήταν καταγεγραμμένοι στο Μαυροβούνιο·

8. εξακολουθεί να ανησυχεί σοβαρά για τις κακόβουλες εξωτερικές παρεμβάσεις, τις προσπάθειες αποσταθεροποίησης, τις κυβερνοεπιθέσεις, τις υβριδικές απειλές και τις εκστρατείες παραπληροφόρησης, συμπεριλαμβανομένων των προσπαθειών επηρεασμού των πολιτικών διαδικασιών και της κοινής γνώμης, από παράγοντες τρίτων χωρών, οι οποίες αμφισβητούν την ΕΕ και υπονομεύουν την πρόοδο του Μαυροβουνίου ως προς την πορεία προσχώρησης στην ΕΕ· παροτρύνει το Μαυροβούνιο να εγκρίνει αντίμετρα σε στενότερη συνεργασία με την ΕΕ και το ΝΑΤΟ και μέσω αυξημένης περιφερειακής συνεργασίας μεταξύ των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων· σημειώνει ότι οι θρησκευτικοί θεσμοί μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως εργαλείο εξωτερικής επιρροής και καταδικάζει κάθε αθέμιτη παρέμβαση της σερβικής Ορθόδοξης Εκκλησίας στο πλαίσιο αυτό· επαναλαμβάνει τη σημασία της ανάπτυξης ικανοτήτων ανθεκτικότητας έναντι της χειραγώγησης των πληροφοριών και των παρεμβάσεων από το εξωτερικό, μεταξύ άλλων μέσω μεγαλύτερης εποπτείας του τοπίου των μέσων ενημέρωσης, εκστρατειών ευαισθητοποίησης του κοινού και προγραμμάτων γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας· συνιστά στο Μαυροβούνιο να συγκροτήσει ειδική ομάδα για τις υβριδικές απειλές·

9. παροτρύνει την Επιτροπή, την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ), την αντιπροσωπεία της ΕΕ στο Μαυροβούνιο και τις αρχές του Μαυροβουνίου να ενισχύσουν τη στρατηγική επικοινωνία με τους πολίτες του Μαυροβουνίου σχετικά με τα οφέλη της διαδικασίας διεύρυνσης και της προσχώρησης στην ΕΕ, καθώς και σχετικά με τα συγκεκριμένα κριτήρια προσχώρησης που πρέπει ακόμη να εκπληρώσει το Μαυροβούνιο για να ευθυγραμμιστεί με τις απαιτήσεις της ΕΕ· παροτρύνει, επιπλέον, τους ανωτέρω φορείς να βελτιώσουν την προβολή της ΕΕ στη χώρα, μεταξύ άλλων όσον αφορά τα έργα που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ· ζητεί να επεκταθεί η παρακολούθηση της StratCom προκειμένου να επικεντρωθεί στις διασυνοριακές απειλές παραπληροφόρησης στις

χώρες των Δυτικών Βαλκανίων και τις γειτονικές τους χώρες· καλεί την Επιτροπή να στηρίξει περαιτέρω τις προσπάθειες της ΕΥΕΔ και της ειδικής ομάδας για τα Βαλκάνια, με σκοπό την επέκταση των δραστηριοτήτων προβολής τους με την αύξηση της προβολής στα τοπικά μέσα ενημέρωσης, την εκπόνηση εκθέσεων ελέγχου γεγονότων και τη συνεργασία με οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση ψευδών αφηγημάτων·

10. χαιρετίζει την ανανεωμένη δέσμευση του Κοινοβουλίου του Μαυροβουνίου στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Σταθεροποίησης και Σύνδεσης·

Δημοκρατία και κράτος δικαίου

11. αναγνωρίζει τον καίριο ρόλο του Κοινοβουλίου του Μαυροβουνίου στη διαδικασία προσχώρησης, ιδίως όσον αφορά τη θέσπιση νομοθεσίας σχετικά με την προσχώρηση, και υπογραμμίζει τη σημασία της κοινοβουλευτικής συνεργασίας στο πλαίσιο αυτό· επαναλαμβάνει την προθυμία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου να χρησιμοποιήσει τους πολιτικούς και τεχνικούς πόρους του για να προωθήσει το πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων που σχετίζεται με την ΕΕ, μεταξύ άλλων μέσω δραστηριοτήτων για τη στήριξη της δημοκρατίας· σημειώνει με ανησυχία τις επανεμφανιζόμενες εντάσεις και την εθνοτική πόλωση, οι οποίες επιβραδύνουν τη μεταρρυθμιστική διαδικασία· ζητεί εποικοδομητικό διάλογο και οικοδόμηση συναίνεσης σε όλο το πολιτικό φάσμα, δίνοντας προτεραιότητα στη νομοθετική ποιότητα, και ζητεί μετ’ επιτάσεως να εξευρεθούν λύσεις μέσω του κοινοβουλευτικού διαλόγου· ζητεί να αποτραπεί η αποστροφή της προσοχής από την ατζέντα της ΕΕ ή η παρεμπόδιση των σχέσεων με τους γείτονες του Μαυροβουνίου από πολιτικές που έχουν στο επίκεντρό τους την ταυτότητα, διασφαλίζοντας ότι το Μαυροβούνιο παραμένει σταθερά στην πορεία του προς την ΕΕ· επικροτεί το γεγονός ότι ο πρωθυπουργός του Μαυροβουνίου και οι ηγέτες της αντιπολίτευσης συμφώνησαν να ζητηθεί η γνώμη της Επιτροπής της Βενετίας σχετικά με τη λήξη της θητείας της δικαστού του Συνταγματικού Δικαστηρίου Dragana Đuranović και την επιστροφή της αντιπολίτευσης στο Κοινοβούλιο του Μαυροβουνίου·

12. εκφράζει την ανησυχία του για τις προσπάθειες τροποποίησης του νόμου για την ιθαγένεια του Μαυροβουνίου που λαμβάνουν χώρα στο κοινοβούλιο του Μαυροβουνίου, οι οποίες θα μπορούσαν να έχουν σοβαρές και μακροπρόθεσμες επιπτώσεις στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και την ταυτότητα της χώρας, τονίζοντας παράλληλα ότι οποιεσδήποτε συζητήσεις σχετικά με την πολιτική ταυτότητας πρέπει να διεξάγονται με τη μεγαλύτερη δυνατή ευαισθησία ώστε να αποφεύγεται η περαιτέρω πόλωση, και θα πρέπει να αποσκοπούν στην ευρεία κοινωνική συναίνεση· ενθαρρύνει τις αρχές του Μαυροβούνιου να διαβουλεύονται και να

συνεργάζονται με την ΕΕ για τυχόν πιθανές αλλαγές στη νομοθεσία για την ιθαγένεια, και τονίζει ότι είναι σημαντικό να επιτευχθεί συναίνεση σε όλα τα θέματα που σχετίζονται με το θέμα αυτό και που έχουν ζωτική σημασία για την ταυτότητα και την ανεξαρτησία του Μαυροβουνίου·

13. ενθαρρύνει ένθερμα το Κοινοβούλιο του Μαυροβουνίου να διεξάγει συμπεριληπτικές και διαφανείς δημόσιες διαβουλεύσεις και να συνεργάζεται τακτικά και ουσιαστικά με την κοινωνία των πολιτών για τη λήψη αποφάσεων από τα πρώτα στάδια της νομοθετικής διαδικασίας, ιδίως όσον αφορά τη βασική νομοθεσία στη μεταρρυθμιστική διαδικασία της ΕΕ· ενθαρρύνει έναν πιο ενεργό ρόλο για την Κοινοβουλευτική Ομάδα Γυναικών του Μαυροβουνίου·

14. καλεί το Μαυροβούνιο να ευθυγραμμίσει πλήρως το εκλογικό νομικό του πλαίσιο με τα πρότυπα της ΕΕ, ιδίως όσον αφορά την εναρμόνιση της εκλογικής νομοθεσίας, τους περιορισμούς στα δικαιώματα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι, τη διαφάνεια, τους μηχανισμούς επίλυσης διαφορών, την εποπτεία των προεκλογικών εκστρατειών και των μέσων ενημέρωσης, καθώς και τη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων και των προεκλογικών εκστρατειών, και να εφαρμόσει τις συστάσεις του Γραφείου Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη[1]· παροτρύνει το Μαυροβούνιο να αυξήσει τη διαφάνεια και τον έλεγχο των δαπανών των πολιτικών κομμάτων και να αποτρέψει την κατάχρηση κρατικών πόρων, ευθυγραμμίζοντας τη σχετική νομοθεσία με τα πρότυπα της ΕΕ, ενισχύοντας την επιβολή των κανόνων χρηματοδότησης από τρίτους και επιβάλλοντας αυστηρότερες κυρώσεις για παραβιάσεις· επισημαίνει τον ρόλο της Υπηρεσίας για την Πρόληψη της Διαφθοράς (APC) στο πλαίσιο αυτό, και ζητεί αυξημένη συνεργασία μεταξύ της APC και των αρχών χρηματοοικονομικών πληροφοριών για τον εντοπισμό και την αποτροπή ξένων επιρροών σε πολιτικές εκστρατείες· καλεί, επιπλέον, το Μαυροβούνιο να εφαρμόσει τις συστάσεις της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για την εξάλειψη των διακρίσεων κατά των γυναικών (CEDAW) σχετικά με την ισότητα των φύλων στους εκλογικούς καταλόγους·

15. επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς τις αρχές του Μαυροβουνίου να καθιερώσουν μια ενιαία πανεθνική ημέρα δημοτικών εκλογών, όπως προβλέπεται στον νόμο για την τοπική αυτοδιοίκηση, προκειμένου να ενισχυθεί η αποδοτικότητα της διακυβέρνησης, να μειωθούν οι πολιτικές εντάσεις και να ενισχυθεί η σταθερότητα και η αποτελεσματικότητα των δημοτικών και κρατικών θεσμών· υπενθυμίζει ότι η μελλοντική εκταμίευση κονδυλίων στο πλαίσιο της διευκόλυνσης μεταρρυθμίσεων και ανάπτυξης εξαρτάται από την εκπλήρωση αυτής της μεταρρύθμισης, σύμφωνα με τις

[1] https://www.osce.org/odihr/elections/montenegro.

δεσμεύσεις του Μαυροβουνίου στο πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων, και θα πρέπει να επιδιωχθεί κατά προτεραιότητα· εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι, το 2022, διεξήχθησαν εκλογές σε 14 δήμους την ίδια ημέρα· ζητεί, εν προκειμένω, ένα ισχυρό νομοθετικό πλαίσιο· εκφράζει επιφυλάξεις ως προς το παράπτωμα της εκλογικής διαδικασίας στον δήμο Šavnik·

16. καλεί τις αρχές του Μαυροβουνίου να εγκρίνουν τον νόμο για την κυβέρνηση που θα επιτρέψει τη βελτίωση του πλαισίου διακυβέρνησης και τη βελτιστοποίηση της δημόσιας διοίκησης·

17. υπογραμμίζει τη σημασία μιας επαγγελματικής, αξιοκρατικής, διαφανούς και αποπολιτικοποιημένης δημόσιας διοίκησης· καλεί το Μαυροβούνιο να τροποποιήσει και να εφαρμόσει τη σχετική νομοθεσία ώστε να παράσχει ένα πλαίσιο για τα επαγγελματικά προσόντα, τη βελτιστοποίηση και τον εξορθολογισμό της κρατικής διοίκησης, συμπεριλαμβανομένων διαδικαστικών εγγυήσεων έναντι πολιτικά υποκινούμενων αποφάσεων σχετικά με διορισμούς και απολύσεις, καθώς και υψηλών προτύπων για διευθυντικές θέσεις· αποδοκιμάζει την απουσία σημαντικής προόδου όσον αφορά την έγκριση και την αποτελεσματική εφαρμογή της εν λόγω νομοθεσίας και επισημαίνει ότι αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι προσλήψεις σε δημόσιες υπηρεσίες να εξακολουθούν να υπόκεινται σε πολιτικές επιρροές·

18. εκφράζει την ικανοποίησή του για τη συμπερίληψη του Μαυροβουνίου στην έκθεση της Επιτροπής του 2024 για το κράτος δικαίου· σημειώνει με ανησυχία τις παρατυπίες που εντοπίστηκαν, μεταξύ άλλων όσον αφορά τους διορισμούς δικαστών και την ανεξαρτησία της εισαγγελίας·

19. εκφράζει την ικανοποίησή του για την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την εφαρμογή βασικών δικαστικών μεταρρυθμίσεων, την έγκριση νέου στρατηγικού πλαισίου και την ολοκλήρωση των διορισμών δικαστών που εκκρεμούν από καιρό· καλεί το Μαυροβούνιο να καλύψει τις εναπομένουσες δικαστικές θέσεις υψηλού επιπέδου·

20. καλεί το Μαυροβούνιο να ευθυγραμμίσει περαιτέρω το νομικό του πλαίσιο, συμπεριλαμβανομένου του συντάγματος, ιδίως όσον αφορά τη σύνθεση και τη διαδικασία λήψης αποφάσεων του Δικαστικού Συμβουλίου, με τους νόμους και τα πρότυπα της ΕΕ σχετικά με την ανεξαρτησία, τη λογοδοσία, την αμεροληψία, την ακεραιότητα και τον επαγγελματισμό του δικαστικού σώματος, και να αποπολιτικοποιήσει περαιτέρω τους διορισμούς για την ενίσχυση της ανεξαρτησίας, να εφαρμόσει τις εκκρεμείς διεθνείς συστάσεις και να καθορίσει κριτήρια για τη συνταξιοδότηση δικαστών και εισαγγελέων σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα και σε πλήρη συμμόρφωση με το Σύνταγμα· αποδοκιμάζει τη συσσώρευση εκκρεμών υποθέσεων και καλεί το Μαυροβούνιο να λάβει μέτρα για

τη μείωση της διάρκειας των δικαστικών διαδικασιών, ιδίως για υποθέσεις σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος, και ιδιαίτερα όσον αφορά υποθέσεις που σχετίζονται με τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες· συνιστά στο Μαυροβούνιο να εγκρίνει τις τροποποιήσεις του Συντάγματος κατά το τελικό στάδιο των διαπραγματεύσεων προσχώρησης της χώρας στην ΕΕ·

21. σημειώνει τα μέτρα που έχουν ληφθεί για την καταπολέμηση της διαφθοράς, συμπεριλαμβανομένων νέων νόμων και διατάξεων για την προστασία των καταγγελτών, τη δημιουργία ενός νέου εθνικού συμβουλίου για την καταπολέμηση της διαφθοράς και μια νέα στρατηγική για την καταπολέμηση της διαφθοράς για την περίοδο 2024-2028· ενθαρρύνει το Μαυροβούνιο να ευθυγραμμιστεί περαιτέρω με το κεκτημένο της ΕΕ και τα πρότυπά της, και να λάβει υπόψη τις συστάσεις της Επιτροπής, της Επιτροπής της Βενετίας και της Ομάδας χωρών κατά της διαφθοράς (GRECO)· προτρέπει τις αρχές του Μαυροβουνίου να συνεχίσουν να καταβάλλουν προσπάθειες για την εξάλειψη των υφιστάμενων ελλείψεων στον χειρισμό υποθέσεων οργανωμένου εγκλήματος και στην κατάσχεση και δήμευση περιουσιακών στοιχείων εγκληματικής προέλευσης·

22. παροτρύνει το Μαυροβούνιο να αυστηροποιήσει την αντίδραση της ποινικής δικαιοσύνης σε υποθέσεις διαφθοράς υψηλού επιπέδου — μεταξύ άλλων ενισχύοντας την αποτελεσματική επιβολή της ισχύουσας ποινικής νομοθεσίας και επιβάλλοντας αποτελεσματικές και αποτρεπτικές κυρώσεις— και να δημιουργήσει τις κατάλληλες προϋποθέσεις για την αποτελεσματική λειτουργία των δικαστικών θεσμών και των ανεξάρτητων φορέων που ασχολούνται με τη διαφθορά, χωρίς πολιτικές επιρροές·

23. σημειώνει το έργο της Υπηρεσίας για την Πρόληψη της Διαφθοράς, ζητεί να της παρασχεθεί επαρκής χρηματοδότηση και να καταστεί πολιτικά ανεξάρτητη· αναμένει ότι η Υπηρεσία θα επιτύχει απτά αποτελέσματα και θα ενεργήσει αμερόληπτα ώστε να ενισχύσει την ακεραιότητά της και την εξουσία της όσον αφορά την αποτελεσματική άσκηση των αρμοδιοτήτων της· ζητεί ένα ισχυρότερο πλαίσιο πρόληψης της διαφθοράς·

24. παροτρύνει το Μαυροβούνιο να ευθυγραμμίσει τη νομοθεσία του για τα όπλα με το δίκαιο της ΕΕ και τα διεθνή πρότυπα, ιδίως όσον αφορά τα τεχνικά πρότυπα για τη σήμανση των πυροβόλων όπλων, τις διαδικασίες απενεργοποίησης και τους κανονισμούς για τα όπλα συναγερμού και σηματοδοσίας, καθώς και να θεσπίσει ένα τυποποιημένο και αποτελεσματικό σύστημα συλλογής δεδομένων και αναφοράς για τα πυροβόλα όπλα· εκφράζει τον αποτροπιασμό του για τους τραγικούς μαζικούς πυροβολισμούς στο Cetinje και εκφράζει τα συλλυπητήριά του στις οικογένειες των θυμάτων· εκφράζει την ανησυχία του για την εκμετάλλευση αυτής της τραγωδίας με σκοπό τη διάδοση παραπληροφόρησης και την πρόκληση εθνοτικής πόλωσης· παροτρύνει το Μαυροβούνιο να

ενισχύσει τις επικοινωνίες του σε καταστάσεις κρίσης για την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης, και να διασφαλίσει την υπεύθυνη ενημέρωση των μέσων ενημέρωσης μετά από βίαια επεισόδια· ζητεί να αναληφθούν συστηματικές δράσεις στους τομείς της ασφάλειας, της ψυχικής υγείας και της θεσμικής διαφάνειας, καθώς και όσον αφορά την αγωγή του πολίτη, την ευαισθητοποίηση του κοινού, και τις πρωτοβουλίες προβολής και εκπαίδευσης, σχετικά με τους κινδύνους που συνδέονται με τα πυροβόλα όπλα, σύμφωνα με τις προσδοκίες των πολιτών και τις κοινωνικές ανάγκες·

25. καλεί το Μαυροβούνιο να ευθυγραμμίσει επειγόντως και πλήρως την πολιτική θεωρήσεών του με την πολιτική θεωρήσεων της ΕΕ, ιδίως όσον αφορά τις χώρες που παρουσιάζουν κίνδυνο παράνομης μετανάστευσης ή θέτουν σε κίνδυνο την ασφάλεια της ΕΕ· εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι, σε αντίθεση με τις προσδοκίες, δύο επιπλέον χώρες έχουν προστεθεί στο καθεστώς απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης, και ότι οι κάτοχοι ρωσικών και λευκορωσικών διαβατηρίων εξακολουθούν να επωφελούνται από το καθεστώς απαλλαγής θεώρησης· σημειώνει ότι η εναρμόνιση της πολιτικής θεωρήσεων προβλέπεται επίσης στο πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του Μαυροβουνίου στο πλαίσιο της διευκόλυνσης μεταρρυθμίσεων και ανάπτυξης·

26. επικροτεί τη συνεχιζόμενη συνεργασία μεταξύ του Μαυροβουνίου και του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (Frontex), της Europol, της Eurojust και του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κατάρτιση στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (CEPOL), και επισημαίνει τη σημασία αυτής της συνεργασίας για την αντιμετώπιση του διασυνοριακού εγκλήματος, συμπεριλαμβανομένης της διακίνησης όπλων, ναρκωτικών και ανθρώπων, και για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και του εξτρεμισμού· επικροτεί την έναρξη ισχύος της αναβαθμισμένης συμφωνίας επιχειρησιακής συνεργασίας για τη διαχείριση των συνόρων με τον Frontex, την 1η Ιουλίου 2023, και ενθαρρύνει την περαιτέρω συνεργασία μεταξύ Μαυροβουνίου και Frontex για την ενίσχυση της διαχείρισης των συνόρων, τη στήριξη των διαδικασιών ασύλου, την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης και την ενίσχυση των επανεισδοχών·

Θεμελιώδεις ελευθερίες και ανθρώπινα δικαιώματα

27. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι οι πλέον ευάλωτες ομάδες της κοινωνίας εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν διακρίσεις· καλεί το Μαυροβούνιο να εγκρίνει νέο νόμο κατά των διακρίσεων και σχετικές στρατηγικές, μέσω μιας συμπεριληπτικής, διαφανούς και ουσιαστικής διαδικασίας στην οποία θα συμμετέχουν ενεργά τα άτομα που πλήττονται περισσότερο, για τη βελτίωση της πρόσβασης των ευάλωτων ομάδων στα δικαιώματα· υπογραμμίζει ότι ο σεβασμός των δικαιωμάτων όλων των εθνικών μειονοτήτων

αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του κεκτημένου της ΕΕ· ζητεί την ευρύτερη εφαρμογή της ίσης μεταχείρισης για όλες τις εθνοτικές, θρησκευτικές, εθνικές και κοινωνικές ομάδες, διασφαλίζοντας ότι απολαμβάνουν ίσα δικαιώματα και ευκαιρίες και ότι μπορούν να συμμετέχουν πλήρως και αποτελεσματικά στην κοινωνική, πολιτική και οικονομική ζωή·

28. χαιρετίζει την πολυεθνοτική ταυτότητα του Μαυροβουνίου και ζητεί την περαιτέρω προώθηση και τον σεβασμό όλων των γλωσσών, της πολιτιστικής κληρονομιάς και των παραδόσεων των τοπικών κοινοτήτων και των εθνικών μειονοτήτων, καθώς αυτό είναι στενά συνδεδεμένο με την ευρωπαϊκή προοπτική του Μαυροβουνίου·

29. υπογραμμίζει την πολυεθνοτική ταυτότητα του κόλπου του Kotor· τονίζει ότι η ευρωπαϊκή προοπτική του Μαυροβουνίου είναι στενά συνδεδεμένη με την προστασία των μειονοτήτων και της πολιτιστικής κληρονομιάς τους· καλεί τις αρχές του Μαυροβουνίου να καλλιεργήσουν τον πολυεθνοτικό χαρακτήρα του κράτους, συμπεριλαμβανομένων των παραδόσεων και της πολιτιστικής κληρονομιάς της κροατικής κοινότητας στον κόλπο του Kotor·

30. εκφράζει σοβαρή ανησυχία για τα απειλούμενα μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς στο Μαυροβούνιο, όπως ο κόλπος του Kotor και το Sveti Stefan· τονίζει ότι το Sveti Stefan και το πάρκο Miločer συμπεριλήφθηκαν στα «επτά πλέον απειλούμενα μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς στην Ευρώπη» για το 2023·

31. καλεί τις αρχές του Μαυροβουνίου να αντιμετωπίσουν τις δύσκολες συνθήκες διαβίωσης των Ρομά στο Μαυροβούνιο και τις διακρίσεις που υφίστανται, και ζητεί να ληφθούν περισσότερα μέτρα για την προώθηση της διαπολιτισμικής κατανόησης στα σχολεία· καλεί τις αρχές του Μαυροβουνίου να λάβουν επίσης μέτρα για τη βελτίωση της κοινωνικής ένταξης των ΛΟΑΤΙ·

32. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι το Μαυροβούνιο έχει ευθυγραμμίσει το νομοθετικό και θεσμικό του πλαίσιο με το κεκτημένο της ΕΕ και τα διεθνή πρότυπα ανθρωπίνων δικαιωμάτων όσον αφορά τη συμμόρφωση με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού και τα προαιρετικά πρωτόκολλά της· παροτρύνει τις αρχές να αντιμετωπίσουν τις ελλείψεις στην εφαρμογή, ιδίως όσον αφορά τη λογοδοσία και την παρακολούθηση·

33. ζητεί την αποτελεσματική εφαρμογή στρατηγικών για τον σεβασμό των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία σε όλους τους τομείς και τις πολιτικές·

34. καταδικάζει κάθε ρητορική μίσους, συμπεριλαμβανομένης της ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο και της ρητορικής μίσους με βάση το φύλο, και τα εγκλήματα μίσους· χαιρετίζει την ποινικοποίηση του ρατσισμού και της ρητορικής μίσους·

35. τονίζει την ανάγκη ενίσχυσης των θεσμικών μηχανισμών για την ισότητα των φύλων και καλεί τις αρχές του Μαυροβουνίου να αντιμετωπίσουν το μισθολογικό χάσμα μεταξύ των φύλων, να βελτιώσουν τη συμμετοχή των γυναικών στη λήψη αποφάσεων — τόσο στον δημόσιο τομέα, ιδίως στη δημόσια διοίκηση, όσο και στους τομείς της δικαιοσύνης και της ασφάλειας, καθώς και στις επιχειρήσεις—, να διασφαλίσουν την αυξημένη πολιτική συμμετοχή των γυναικών, να εισαγάγουν τη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό, να καταπολεμήσουν τα έμφυλα στερεότυπα και να ενισχύσουν τις προσπάθειες για την καταπολέμηση των διακρίσεων κατά των γυναικών, ιδίως στις αγροτικές περιοχές· χαιρετίζει τις πρόσφατες προσπάθειες που αποσκοπούν στην ενίσχυση της εκπροσώπησης των γυναικών στους τομείς των θετικών επιστημών, της τεχνολογίας, της μηχανικής και των μαθηματικών (STEM) και ενθαρρύνει περαιτέρω προσπάθειες στους τεχνολογικούς τομείς·

36. ανησυχεί βαθύτατα για τα υψηλά ποσοστά έμφυλης βίας, συμπεριλαμβανομένης της ενδοοικογενειακής βίας και των γυναικοκτονιών· καλεί το Μαυροβούνιο να ευθυγραμμίσει πλήρως τους ορισμούς του για την έμφυλη βία και την ενδοοικογενειακή βία με τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, καθώς και με τις συστάσεις διεθνών φορέων, να θεσπίσει αποτελεσματικούς μηχανισμούς προστασίας και πρόληψης και να ιδρύσει κέντρα στήριξης, και να διασφαλίσει αποτελεσματική δικαστική παρακολούθηση για τα θύματα ενδοοικογενειακής και σεξουαλικής βίας, καθώς και μια πιο ισχυρή ποινική πολιτική έναντι των δραστών· ζητεί τη συλλογή αναλυτικών δεδομένων σχετικά με την έμφυλη βία και τις ανισότητες μεταξύ των φύλων για τη βελτίωση των μέτρων πολιτικής·

37. διαπιστώνει ότι, δυστυχώς, το σχέδιο νόμου για τη νομική αναγνώριση του φύλου δεν εγκρίθηκε το 2024, παρά το γεγονός ότι αποτελεί μέτρο στο πλαίσιο του προγράμματος προσχώρησης του Μαυροβουνίου στην ΕΕ· παροτρύνει το Μαυροβούνιο να εγκρίνει τον νόμο χωρίς καθυστέρηση·

38. χαιρετίζει τη νέα νομοθεσία του Μαυροβουνίου για τα μέσα ενημέρωσης και τη στρατηγική του σχετικά με την πολιτική για τα μέσα ενημέρωσης που αποσκοπεί στην ενίσχυση του νομικού πλαισίου για την αποτελεσματική προστασία των δημοσιογράφων και άλλων εργαζομένων στα μέσα ενημέρωσης· επιμένει σε μια πολιτική μηδενικής ανοχής όσον αφορά την πίεση, την παρενόχληση ή τη βία κατά δημοσιογράφων, ιδίως όταν προέρχονται από δημόσια πρόσωπα· υπογραμμίζει την ανάγκη αποτελεσματικής διερεύνησης, δίωξης όλων των περιπτώσεων ρητορικής μίσους, εκστρατειών δυσφήμισης και στρατηγικών αγωγών κατά δημοσιογράφων, και παρακολούθησης προηγούμενων υποθέσεων· τονίζει την ανάγκη να διασφαλιστεί το δικαίωμα των δημοσιογράφων να έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες και να διατηρούν κριτική στάση· σημειώνει τη

σημαντική βελτίωση της ελευθερίας του Τύπου στο Μαυροβούνιο, η οποία καταδεικνύεται από την πρόοδο που έχει σημειώσει στην κατάταξη του Παγκόσμιου Δείκτη Ελευθερίας του Τύπου·

39. εκφράζει ανησυχία για τις περιπτώσεις όπου δημοσιογράφοι, ακαδημαϊκοί και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών αντιμετώπισαν πιέσεις για την άσκηση του δικαιώματός τους στην ελευθερία του λόγου, συμπεριλαμβανομένων περιπτώσεων όπου η αστυνομία κίνησε εναντίον τους διαδικασίες για εικαζόμενα πλημμελήματα· εκφράζει την ανησυχία του για τη χρήση στρατηγικών αγωγών προς αποθάρρυνση της συμμετοχής του κοινού (SLAPP) για τη στόχευση δημοσιογράφων·

40. εκφράζει τη λύπη του για το υψηλό επίπεδο πόλωσης που επικρατεί στα μέσα ενημέρωσης και την ευπάθειά τους σε πολιτικά συμφέροντα και ξένες επιρροές, καθώς και για τις ξένες και εγχώριες εκστρατείες παραπληροφόρησης που διαδίδουν αφηγήματα τα οποία επηρεάζουν αρνητικά τις δημοκρατικές διαδικασίες στη χώρα και θέτουν σε κίνδυνο την ευρωπαϊκή προοπτική του Μαυροβουνίου· καλεί το Μαυροβούνιο να αναπτύξει περαιτέρω βελτιωμένα προγράμματα γραμματισμού στα μέσα ενημέρωσης και να τα συμπεριλάβει ως βασικό μάθημα στην εκπαίδευση· καλεί τις αρχές του Μαυροβουνίου να διασφαλίσουν τη συντακτική, θεσμική και οικονομική ανεξαρτησία του δημόσιου ραδιοτηλεοπτικού φορέα RTCG, καθώς και τη νομιμότητα του διορισμού της διοίκησής του και τον πλήρη σεβασμό των δικαστικών αποφάσεων σχετικά με τον RTCG· υπενθυμίζει ότι πρέπει να συμμορφώνεται με τη νομοθεσία και τα υψηλότερα πρότυπα λογοδοσίας και ακεραιότητας· διαπιστώνει, μετά λύπης, ότι η ανεξαρτησία των δημόσιων μέσων ενημέρωσης αποδυναμώνεται και υπονομεύεται· καλεί όλες τις οντότητες των μέσων ενημέρωσης να συμμορφωθούν με τις νομικές απαιτήσεις για τη διαφάνεια της δημόσιας χρηματοδότησης·

41. χαιρετίζει τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων της απογραφής πληθυσμού του 2023· ζητεί από τις αρχές να αποφύγουν οποιαδήποτε πολιτικοποίηση της διαδικασίας· ενθαρρύνει τα ενδιαφερόμενα μέρη να χρησιμοποιούν τα εν λόγω αποτελέσματα χωρίς διακρίσεις·

42. χαιρετίζει τη δυναμική και εποικοδομητική κοινωνία των πολιτών του Μαυροβουνίου και υπογραμμίζει τη σημασία της για την προάσπιση της δημοκρατίας και του πλουραλισμού και για την προώθηση της χρηστής διακυβέρνησης και της κοινωνικής προόδου· εκφράζει την ανησυχία του για τη συρρίκνωση του πεδίου δράσης των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών που διατηρούν κριτική στάση, και καταδικάζει κάθε εκστρατεία δυσφήμισης, τον εκφοβισμό και τις επιθέσεις κατά οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, ιδίως από πολιτικές προσωπικότητες στο πλαίσιο προτάσεων για έναν «νόμο περί ξένων πρακτόρων»· σημειώνει ότι οι νόμοι αυτοί δύνανται να υπονομεύσουν τις θεμελιώδεις ελευθερίες και τη

λειτουργία της κοινωνίας των πολιτών, και δεν συνάδουν με τις αξίες και τα πρότυπα της ΕΕ· ζητεί ένα υποστηρικτικό νομικό πλαίσιο και σαφή και δίκαια κριτήρια επιλογής όσον αφορά τη δημόσια χρηματοδότηση· καλεί το Συμβούλιο Συνεργασίας μεταξύ της κυβέρνησης και των μη κυβερνητικών οργανώσεων να συνεχίσει τις εργασίες του· υπογραμμίζει τη σημασία της οικοδόμησης συνεργατικών σχέσεων και της πραγματικής διαβούλευσης με την κοινωνία των πολιτών επί σχεδίων νομοθεσίας από τα πρώτα κιόλας στάδια·

Συμφιλίωση, σχέσεις καλής γειτονίας και περιφερειακή συνεργασία

43. υπενθυμίζει ότι οι σχέσεις καλής γειτονίας και η περιφερειακή συνεργασία αποτελούν ουσιώδη στοιχεία της διαδικασίας διεύρυνσης· επαινεί την ενεργό συμμετοχή του Μαυροβουνίου σε πρωτοβουλίες περιφερειακής συνεργασίας· υπενθυμίζει ότι οι σχέσεις καλής γειτονίας είναι καίριας σημασίας για την πρόοδο της διαδικασίας προσχώρησης·

44. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι το κεφάλαιο 31 δεν μπόρεσε να κλείσει τον Δεκέμβριο του 2024· καλεί όλα τα εμπλεκόμενα μέρη να επιλύσουν τα εκκρεμή διμερή ζητήματα με εποικοδομητικό τρόπο και στο πνεύμα της γειτονικής συνεργασίας, και να δώσουν προτεραιότητα στα μελλοντικά συμφέροντα των πολιτών στα Δυτικά Βαλκάνια· υπενθυμίζει ότι θα πρέπει να αποφεύγεται η χρήση ανεπίλυτων διμερών και περιφερειακών διαφορών για την παρεμπόδιση των διαδικασιών προσχώρησης των υποψήφιων χωρών· χαιρετίζει, στο πλαίσιο αυτό, τις διμερείς διαβουλεύσεις μεταξύ της Δημοκρατίας της Κροατίας και του Μαυροβουνίου σχετικά με την κατάσταση των ανεπίλυτων διμερών ζητημάτων· ενθαρρύνει τις αρχές να συνεχίσουν να εφαρμόζουν μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης·

45. σημειώνει τις τροποποιήσεις του Μαυροβουνίου στον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας για την αντιμετώπιση των νομικών και πρακτικών εμποδίων όσον αφορά την αποτελεσματική διερεύνηση, δίωξη, δίκη και τιμωρία εγκλημάτων πολέμου σύμφωνα με τις σχετικές συστάσεις· καλεί το Μαυροβούνιο να εφαρμόσει μια προορατική προσέγγιση για τον χειρισμό υποθέσεων εγκλημάτων πολέμου, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο και τα διεθνή πρότυπα, να εντοπίσει, να προσαγάγει και να τιμωρήσει τους δράστες και την εξύμνηση των εγκλημάτων πολέμου, και να διασφαλίσει την απονομή δικαιοσύνης, την επανόρθωση και την αποζημίωση των θυμάτων, καθώς και να αποσαφηνίσει την τύχη των αγνοουμένων· καλεί το Μαυροβούνιο να διαθέσει επαρκείς πόρους σε ειδικευμένους εισαγγελείς και δικαστήρια, να διερευνήσει προορατικά όλες τις καταγγελίες για εγκλήματα πολέμου, να εγείρει ζητήματα ευθύνης της διοίκησης, καθώς και να επανεξετάσει παλαιότερες υποθέσεις που δεν διώχθηκαν σύμφωνα με το διεθνές ή

το εθνικό δίκαιο· ζητεί συνεργασία σε περιφερειακό επίπεδο για τη διερεύνηση και δίωξη ατόμων που κατηγορούνται για εγκλήματα πολέμου· αναγνωρίζει ότι η διερεύνηση αυτών των υποθέσεων και η προστασία των γεγονότων που έχουν διαπιστωθεί από το δικαστήριο αποτελούν σημαντικό θεμέλιο για την εμπιστοσύνη, τις δημοκρατικές αξίες, τη συμφιλίωση και την ενίσχυση των διμερών σχέσεων με τις γειτονικές χώρες, και ενθαρρύνει το Μαυροβούνιο να εντείνει τις προσπάθειες αυτές·

46. προειδοποιεί για τους κινδύνους του πολιτικού αναθεωρητισμού, ο οποίος στρεβλώνει τα ιστορικά γεγονότα για πολιτικούς σκοπούς, υπονομεύει τη λογοδοσία και εντείνει τον κοινωνικό διχασμό· καταδικάζει απερίφραστα την εξύμνηση εγκληματιών πολέμου και την εκτεταμένη δημόσια άρνηση διεθνών δικαστικών αποφάσεων για εγκλήματα πολέμου, μεταξύ άλλων από τις αρχές του Μαυροβουνίου· θεωρεί ότι η δήλωση του προέδρου Jakov Milatović με την οποία αποδοκιμάζει τη συμμετοχή των δυνάμεων του Μαυροβουνίου στον βομβαρδισμό της πόλης του Dubrovnik συνέβαλε σημαντικά στην περιφερειακή ειρήνη και συμφιλίωση·

47. επαναλαμβάνει τη στήριξή του υπέρ της πρωτοβουλίας θέσπισης περιφερειακής επιτροπής για τη διαπίστωση πραγματικών περιστατικών εγκλημάτων πολέμου και άλλων σοβαρών παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην επικράτεια της πρώην Γιουγκοσλαβίας (RECOM)·

48. επαναλαμβάνει την έκκλησή του να ανοίξουν τα αρχεία που αφορούν τις πρώην δημοκρατίες της Γιουγκοσλαβίας και να επιτραπεί η πρόσβαση στους φακέλους της πρώην γιουγκοσλαβικής μυστικής υπηρεσίας και της μυστικής υπηρεσίας του γιουγκοσλαβικού στρατού, προκειμένου να διερευνηθούν διεξοδικά και να διευθετηθούν τα εγκλήματα της κομμουνιστικής εποχής·

Κοινωνικοοικονομικές μεταρρυθμίσεις

49. χαιρετίζει τη συμπερίληψη του Μαυροβουνίου στα συστήματα πληρωμών SEPA, μειώνοντας το κόστος για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις· υπογραμμίζει ότι αυτό δημιουργεί ευκαιρίες για επέκταση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, αύξηση της ανταγωνιστικότητας, της καινοτομίας και βελτίωση της πρόσβασης σε άμεσες ξένες επενδύσεις·

50. χαιρετίζει το νέο σχέδιο ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια, το οποίο έχει ως στόχο να ενσωματώσει την περιοχή στην ενιαία αγορά της ΕΕ, να προωθήσει την περιφερειακή οικονομική συνεργασία και να εμβαθύνει τις μεταρρυθμίσεις που σχετίζονται με την ΕΕ, και το οποίο περιλαμβάνει τη διευκόλυνση μεταρρυθμίσεων και ανάπτυξης ύψους 6 δισεκατομμυρίων EUR για τα Δυτικά Βαλκάνια· χαιρετίζει την έγκριση από το Μαυροβούνιο ενός προγράμματος μεταρρυθμίσεων και ενθαρρύνει την πλήρη εφαρμογή του· σημειώνει

ότι η εφαρμογή των καθορισμένων μεταρρυθμιστικών μέτρων στο πλαίσιο του μεταρρυθμιστικού προγράμματος του Μαυροβουνίου για το σχέδιο ανάπτυξης θα παράσχει πρόσβαση σε πάνω από 380 εκατομμύρια EUR με τη μορφή επιχορηγήσεων και ευνοϊκών δανείων, με την επιφύλαξη της επιτυχούς εφαρμογής· τονίζει τη σημασία των διαβουλεύσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη χωρίς αποκλεισμούς —συμπεριλαμβανομένων των τοπικών και περιφερειακών αρχών, των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών— κατά τα στάδια του σχεδιασμού, της εφαρμογής, της παρακολούθησης και της αξιολόγησης·

51. ενθαρρύνει το Μαυροβούνιο να αξιοποιήσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο όλη τη χρηματοδότηση της ΕΕ που διατίθεται στο πλαίσιο του μηχανισμού προενταξιακής βοήθειας (ΜΠΒ ΙΙΙ), του οικονομικού και επενδυτικού σχεδίου για τα Δυτικά Βαλκάνια, του προγράμματος IPARD και της διευκόλυνσης μεταρρυθμίσεων και ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια, να επιταχύνει την κοινωνικοοικονομική σύγκλιση με την ΕΕ και να ευθυγραμμίσει περαιτέρω τη νομοθεσία του με τη νομοθεσία της ΕΕ για την πρόληψη της απάτης· υπενθυμίζει την αιρεσιμότητα της χρηματοδότησης της ΕΕ, η οποία μπορεί να διαφοροποιείται ή να αναστέλλεται σε περίπτωση σημαντικής οπισθοδρόμησης ή συνεχιζόμενης έλλειψης προόδου όσον αφορά τις την ομάδα κεφαλαίων «Θεμελιώδεις αρχές»·

52. καλεί την ΕΕ και τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων να θεσπίσουν ένα πλαίσιο αποτελεσματικής συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας και των υπό ένταξη χωρών, προκειμένου να διευκολυνθεί η στενή συνεργασία και η δίωξη της κατάχρησης ενωσιακών κονδυλίων, μεταξύ άλλων μέσω της απόσπασης εθνικών υπαλλήλων-συνδέσμων στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία· ενθαρρύνει το Μαυροβούνιο να εφαρμόσει πλήρως τις ρυθμίσεις συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία· καλεί την ΕΕ να προβεί στις απαραίτητες νομικές και πολιτικές διευθετήσεις για την επέκταση της δικαιοδοσίας της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας στα ενωσιακά κονδύλια που προορίζονται για το Μαυροβούνιο ως υποψήφια για προσχώρηση χώρα·

53. σημειώνει θετικά την οικονομική ανάπτυξη του Μαυροβουνίου· ζητεί να ληφθούν περισσότερα μέτρα για τη μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος και του δημόσιου χρέους, καθώς και για την περαιτέρω κατάργηση των έμμεσων φορολογικών απαλλαγών που δεν ευθυγραμμίζονται με το κεκτημένο της ΕΕ· επικροτεί τις προσπάθειες μείωσης αυτών των δημοσιονομικών τρωτών σημείων· επαναλαμβάνει την ανάγκη για αυξημένες δημόσιες επενδύσεις στο εκπαιδευτικό σύστημα για μια βιώσιμη κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη·

54. σημειώνει το δημόσιο χρέος του Μαυροβουνίου σε ξένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και εταιρείες, το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο επιρροής στις πολιτικές αποφάσεις του,

ιδίως εκείνων που σχετίζονται με την Κίνα και τη Ρωσία· εκφράζει την ικανοποίησή του για τις προσπάθειες μείωσης αυτών των τρωτών σημείων και καλεί τις αρχές να μειώσουν περαιτέρω την οικονομική εξάρτηση από την Κίνα και να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν το οικονομικό και επενδυτικό σχέδιο για τα Δυτικά Βαλκάνια, την πρωτοβουλία Global Gateway της ΕΕ και τη διευκόλυνση μεταρρυθμίσεων και ανάπτυξης, με σκοπό την εξεύρεση πιο πράσινων και πιο διαφανών εναλλακτικών λύσεων για τη χρηματοδότηση έργων υποδομής· καλεί το Μαυροβούνιο να αυξήσει τη διαφάνεια σε μελλοντικά έργα υποδομών, να διασφαλίσει την ανταγωνιστική υποβολή προσφορών και να αποφύγει την υπερβολική εξάρτηση χρέους από ξένους πιστωτές·

55. καλεί τις αρχές του Μαυροβουνίου να λάβουν μέτρα για την καταπολέμηση του αποπληθυσμού και της μετανάστευσης, ιδίως μέσω επενδύσεων στην εκπαίδευση και την υγειονομική περίθαλψη, ειδικότερα στο βόρειο τμήμα της χώρας, καθώς και μέσω της αποκέντρωσης, επενδύοντας σε πόλεις μεσαίου μεγέθους·

56. ενθαρρύνει τις αρχές του Μαυροβουνίου να προωθήσουν τον ψηφιακό μετασχηματισμό και να ακολουθήσουν τεκμηριωμένες πολιτικές για την αγορά εργασίας με σκοπό την αντιμετώπιση του σταθερά υψηλού ποσοστού ανεργίας, ιδίως μεταξύ των γυναικών και των νέων, βελτιώνοντας παράλληλα τη θεσμική ικανότητα και ενισχύοντας το υποκείμενο πλαίσιο ψηφιακής πολιτικής, και να εφαρμόσουν αποτελεσματικά τις Εγγυήσεις για τη Νεολαία και τη νέα στρατηγική για τη νεολαία· παροτρύνει τις αρχές να αντιμετωπίσουν επειγόντως το πρόβλημα της διαρροής εγκεφάλων· ενθαρρύνει την ανάπτυξη στοχευμένων μέτρων πρόληψης και κινήτρων για τη νομιμοποίηση των άτυπων επιχειρήσεων και εργαζομένων, καθώς ο άτυπος αυτός τομέας εξακολουθεί να αποτελεί εμπόδιο στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη στο Μαυροβούνιο·

57. επικροτεί τις εκκλήσεις για ταχεία ενσωμάτωση όλων των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων στην ψηφιακή ενιαία αγορά της ΕΕ πριν από την πραγματική προσχώρησή τους στην ΕΕ, γεγονός που θα επιτρέψει σε μεγάλο βαθμό τη δημιουργία ενός ψηφιακά ασφαλούς περιβάλλοντος·

58. ζητεί μεγαλύτερη διαφάνεια στις δημόσιες συμβάσεις, ιδίως για τις διαδικασίες μέσω διακυβερνητικών συμφωνιών, και πλήρη συμμόρφωση με τους κανόνες και τις αρχές της ΕΕ· καλεί το Μαυροβούνιο να μειώσει τον αριθμό των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων χωρίς προκήρυξη· εκφράζει ανησυχία για την οικονομική επιβάρυνση και την έλλειψη διαφάνειας όσον αφορά την κατασκευή του αυτοκινητοδρόμου Bar-Boljare, η οποία χρηματοδοτείται από κινεζικό δάνειο· τονίζει ότι η μυστικότητα που περιβάλλει τις δανειακές συμβάσεις και τις συμβάσεις κατασκευής εγείρει ανησυχίες όσον αφορά τη λογοδοσία·

59. εκφράζει την ανησυχία του για τυχόν συμφωνίες ή έργα που καταστρατηγούν τους κανόνες για τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων, τις υποχρεώσεις διαφάνειας και τις απαιτήσεις δημόσιας διαβούλευσης, όπως ορίζονται στην εθνική νομοθεσία και στα πρότυπα της ΕΕ· καλεί την κυβέρνηση του Μαυροβουνίου να διασφαλίσει τον πλήρη σεβασμό των αρχών της διαφάνειας, της λογοδοσίας, της λήψης αποφάσεων χωρίς αποκλεισμούς και του κράτους δικαίου σε όλες τις δημόσιες υπηρεσίες και τις αναπτυξιακές πρωτοβουλίες·

Ενέργεια, περιβάλλον, βιοποικιλότητα και συνδεσιμότητα

60. καλεί το Μαυροβούνιο να προωθήσει την πράσινη μετάβαση με τη χρηματοδοτική στήριξη της ΕΕ, να βελτιώσει το θεσμικό και κανονιστικό του πλαίσιο και να ενισχύσει την ενεργειακή ανθεκτικότητα εγκρίνοντας και εφαρμόζοντας επιτέλους το εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα που έχει καθυστερήσει εδώ και καιρό, θεσπίζοντας νόμους για την ενεργειακή απόδοση και ενσωματώνοντας περαιτέρω τη χώρα στις αγορές ενέργειας της ΕΕ· ζητεί όλα τα νέα έργα πράσινης μετάβασης να υλοποιούνται σύμφωνα με τα πρότυπα της ΕΕ για το περιβάλλον, τις κρατικές ενισχύσεις και τις παραχωρήσεις·

61. εκφράζει τη λύπη του για την έλλειψη προόδου σε βασικές τομεακές μεταρρυθμίσεις του τομέα της πολιτικής μεταφορών· καλεί τις αρχές του Μαυροβουνίου να ευθυγραμμίσουν την ανάπτυξη των μεταφορών της χώρας με τη συνολική στρατηγική για βιώσιμη και έξυπνη κινητικότητα για τα Δυτικά Βαλκάνια, εστιάζοντας στους σιδηροδρόμους, την πολυτροπικότητα και τη μείωση των εκπομπών CO_2 και άλλων περιβαλλοντικών επιπτώσεων, και να εφαρμόσουν περαιτέρω τη στρατηγική της για την ανάπτυξη των μεταφορών και να ενισχύσουν τις διοικητικές ικανότητες για την υλοποίηση του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών·

62. εκφράζει την ικανοποίησή του για τη μείωση των τελών περιαγωγής δεδομένων μεταξύ της ΕΕ και των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων και καλεί τις αρχές, τους ιδιωτικούς φορείς και όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη να λάβουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την επίτευξη του στόχου να μειωθούν οι τιμές περιαγωγής δεδομένων κοντά στις εγχώριες τιμές έως το 2028· επικροτεί την έναρξη ισχύος της πρώτης φάσης εφαρμογής του χάρτη πορείας για την περιαγωγή μεταξύ των Δυτικών Βαλκανίων και της ΕΕ·

63. ενθαρρύνει την έγκριση τομεακών στρατηγικών για τη διαχείριση των αποβλήτων, την ποιότητα του αέρα και των υδάτων, την προστασία της φύσης και την κλιματική αλλαγή, διασφαλίζοντας τον στρατηγικό σχεδιασμό για επενδύσεις· επισημαίνει την έλλειψη προόδου και τη συνακόλουθη αύξηση του κόστους για την κατασκευή βασικών μονάδων επεξεργασίας λυμάτων για την

πρόληψη της ρύπανσης των ποταμών και της θάλασσας από λύματα σε επτά δήμους·

°

° °

64. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή, στην Αντιπρόεδρο της Επιτροπής/Ύπατο Εκπρόσωπο της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας, στην επίτροπο Διεύρυνσης, στην επίτροπο Μεσογείου, στις κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια των κρατών μελών, καθώς και στον Πρόεδρο, την κυβέρνηση και το κοινοβούλιο του Μαυροβουνίου, και να μεριμνήσει για τη μετάφραση και τη δημοσίευσή του στη μαυροβουνιακή γλώσσα.